

VISIE/PLAN VOOR DE TOEKOMST VAN PARK BREDIUS

SAMENVATTING januari 2014

Dit document is een samenvatting van Projectplan Park Bredius, een paradijs in de stad, met bijbehorende bijlage 1, d.d. december 2013

Burgerinitiatief Brediuspark

Vertegenwoordigt meer dan 1500 leden

Stichting Kerngroep Bredius (behoud van cultuurhistorie)

Dierenweide Kukeleboe

Brediusshonk/Stichting Jos Borsboom

IVN Woerden (Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid, Landelijke vereniging voor Natuur- en Milieueducatie, afdeling Woerden)

KNNV Stichts-Hollandse Polderland (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Vereniging voor Veldbiologie, afdeling Stichts-Hollandse Polderland)

Stichting NME Centrum InBredius (Brediusshuur, voor natuur- en milieu educatie en ondersteuning vrijwilligers)

NME Woerden en Oudewater (Natuur- en MilieuEducatie)

Stichting Babylon (jongerencentrum)

Eigenaar boerderij Batestein

Camping Batenstein

Gereformeerde Gemeente

Stichting Abrona (dienstverlening aan mensen met verstandelijke beperking)

Stichting Groene Hart

Stichting Hugo Kotestein (behoud van cultuurhistorie)

Adviseur historisch groen

Cultuurtechnisch adviseur

Enkele betrokken burgers

VISIE / PLAN VOOR DE TOEKOMST VAN PARK BREDIUS

Doel: de Visie van Burgerinitiatief Brediuspark is een strategisch plan om:

- de kwaliteit en de uitstraling van het Brediuspark te verbeteren, met als leidraad de landschappelijke-, natuur- en cultuurhistorische eigenheid van het park/voormalig landgoed (actie: herstellen en onderhouden)
- de gebruiksmogelijkheden van het Brediuspark te versterken in overeenstemming met de waarden en de sfeer van het voormalig landgoed, met als leidraad de behoeften van de inwoners van Woerden m.b.t. het park: rust, ontspanning, natuur, recreatie, educatie, maatschappelijke- en sociale functies (actie: ontwikkelen met behoud van waarden en sfeer)
- gebruik te maken van de kwaliteiten en de energie van burgers en de krachten van de diverse groepen te bundelen om, in samenwerking met de eigenaar van het park, de gemeente Woerden, de twee bovengenoemde punten mogelijk te maken en te realiseren (actie: burgerparticipatie).

Op basis van deze uitgangspunten zijn concrete plannen geformuleerd.

- 1 Herstellen van belangrijke cultuurhistorische elementen: opknappen entree Oostdam, herstel oude fruitboomgaarden, vee in (een deel van de) fruitboomgaarden, herstel wandelbos en bomenlanen, herstel en opknappen arboretum, herstel/restauratie van de boerderij/hofstede Batestein, instandhouding van de Brediusshuur en de historische arbeiderswoning ('s-Gravensloot 101); in verband met de centrale plaats van de hofstede in het park (beeldkwaliteit en gebruikskwaliteit) wil het Burgerinitiatief onderzoeken of zij kan bevorderen dat de hofstede wordt gerestaureerd.
- 2 Beter onderhoud: beter dan het huidige onderhoudsniveau groen IBOR C. Tevens betere controle op de uitvoering en betere bescherming van natuurelementen bij de uitvoering van het onderhoud.
- 3 Verbeteren van bestaande gebruikselementen en toevoegen van nieuwe elementen:
  - paden en weides: verbeteren van de paden (herstellen van kwaliteit en beter onderscheid maken tussen wandelpaden en fiets/wandelpaden t.b.v. veiligheid) en verbeteren speelweide (sfeervoller, meer aansluiting met de rest van het park)
  - entrees: duidelijkere en mooiere entrees, plaatsen van informatieborden over het park bij entrees, vervangen bebording (o.a. *verboden toegang van...* vervangen door *welkom van ....*), onderzoek naar het sluiten van enkele entrees (t.b.v. veiligheid).
  - recreatieve toevoegingen: extra picknickbanken, zitbanken, afvalbakken (genieten van de natuur en het landleven), natuurlijk spelen langs enkele paden
  - moestuin/pluktuin, die wordt onderhouden door vrijwilligers/buurtbewoners en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (stadslandbouw, voorbeeldfunctie, educatieve-, maatschappelijke- en sociale functie);
  - natuurspeelplek (spelen en bevorderen van de creativiteit en contact met de natuur voor kinderen)
  - nieuwe entree westzijde, in het verlengde van de Van Kempensingel: deze nieuwe entree komt uit in het midden van hofstede, schuur en dierenweide/brediusshonk, zodat dit geheel een centrale rol kan spelen in het park; tevens aansluiting naar de entrees Oostdam en Meanderbrug; de ingang bij Babylon wordt dan gesloten (doortrekken sloot)
  - centrumplan, een plan voor hofstede, schuur, dierenweide en centraal erf: dit moet nog nader worden uitgewerkt; bijv. zorgboerderij, of combinatie van ontmoetingsplek, bezoekerscentrum (centrum voor informatie, educatie en publieksactiviteiten), kleinschalige horeca, dierenweide, spelen, streekwinkel, e.d.. (centraal punt van waaruit alle activiteiten in het park worden georganiseerd, centraal contactpunt met het publiek). Evt. afstemming met het ontwikkelingsgebied van de gemeente aan de Van Kempensingel.
- 4 Overdragen van Beheer en onderhoud van het Brediuspark per 01-01-2015 aan een door het Burgerinitiatief hiertoe op te richten Stichting. In overleg tussen gemeente en Burgerinitiatief wordt in 2014 een plan van overdracht uitgewerkt, resulterend in een gezamenlijke overeenkomst.
- 5 Realiseren van de Ontwikkelingsplannen door de Stichting van het Burgerinitiatief. De Stichting werkt hiervoor jaarlijks plannen uit en legt deze ter goedkeuring voor aan de Gemeente.

Kosten en Baten

ONTWIKKELINGSPLAN

Het herstel van belangrijke cultuurhistorische elementen, de verbetering van bestaande gebruikselementen en toevoeging van nieuwe elementen (punten 1 en 3 hierboven) zijn beschreven in het Ontwikkelingsplan (zie projectplan Park Bredius, een paradijs in de stad).

Kosten Ontwikkelingsplan

De totale kosten van het Ontwikkelingsplan worden geraamd op ruim € 700.000,- (prijspeil juli 2013, voor specificatie zie Projectplan Park Bredius, een paradijs in de stad).

Deze raming is gebaseerd op de begroting, die een landschapsarchitect van Arcadis heeft opgesteld, en nader geconcretiseerd in een gesprek met deskundigen van KNHM en Arcadis. Gemeente Woerden heeft een globale financiële check gedaan o.b.v. de Visiekaart en het Ontwikkelingsplan.

Kostendekking

Het Burgerinitiatief heeft plannen ontwikkeld om 25% van de benodigde gelden te verwerven door sponsoracties, donaties, crowd-funding, etc. Uit bezoeken aan soortgelijke projecten is gebleken dat dit soort acties kansrijk zijn. De rest van de benodigde gelden zal worden verworven door middel van subsidies van overheden en fondsen.

In een subsidiescan is onderzoek gedaan naar subsidie- en fondsmogelijkheden voor het Brediuspark (zie projectplan Park Bredius, een paradijs in de stad). Er is gekeken naar mogelijkheden die in zijn algemeenheid aansluiten bij de onderdelen zoals benoemd in het projectplan.

In deze scan is onderscheid gemaakt tussen aanvragende partijen:

- Gemeente
- Stichtingen
- Particulieren

De gemeente kan subsidies aanvragen bij provincie Utrecht, Rijk en Europese Unie. Voor stichtingen kunnen subsidie- en fondsmogelijkheden met name gevonden worden bij particuliere fondsen. Daarbij is belangrijk dat het maatschappelijk draagvlak wordt aangetoond.

Over het algemeen is bij het aanvragen van subsidies en fondsen een eigen bijdragen van de aanvragende partij noodzakelijk. Bijv. bij de LEADER subsidie geldt, dat een gemeentelijke bijdrage van 25% met eenzelfde percentage wordt aangevuld door de provincie, waarna dit bedrag wordt verdubbeld door de Europese Unie.

Gelet op deze systematiek is het dekkingsplan gebaseerd op een gemeentelijke bijdrage van 25%.

De bijdrage van de gemeente Woerden aan het ontwikkelingsplan kan invulling krijgen door een gemeentelijke reservering, gedurende 4 jaren van € 45.000,- per jaar. Wanneer het Burgerinitiatief Brediuspark inkomsten derden ontvangt (conform projectplan – dit kan zijn uit subsidies dan wel donaties/sponsoring) verplicht de gemeente zich, gedurende 4 jaar, tot uitkering van een bedrag van € 45.000,- per jaar. Totaal bedraagt de toekenning over 4 jaar € 180.000,-.

DUURZAAM BEHEERPLAN

Het Duurzaam Beheerplan is gericht op beter onderhoud van het Brediuspark, d.w.z. een beter kwaliteitsniveau dan het huidige onderhoudsniveau groen IBOR C. Tevens betere controle op de uitvoering en betere bescherming van natuurelementen bij de uitvoering van het onderhoud.

Bij een gelijkblijvend budget kan dit worden bereikt door de inzet en expertise van burgers/vrijwilligers, de inzet van grazers en toepassing van duurzaam beheer. Om dit te realiseren zal het beheer en onderhoud worden overgedragen aan de Stichting, die door het Burgerinitiatief wordt opgericht (zie projectplan Park Bredius, een paradijs in de stad). De overdracht vindt naar verwachting plaats per 01-01-2015.

Gemeente Woerden blijft eigenaar van de gronden (i.v.m. verantwoordelijkheid openbare ruimte: aansprakelijkheid burgers, wettelijke zorgplicht, veiligheid en bescherming van de eigendommen). Ook is het belangrijk dat het gebied zijn openbare toegankelijkheid blijft behouden.

Kosten Duurzaam Beheerplan

Het beheer en onderhoud bestaat uit:

- Incidenteel onderhoud : n.a.v. een klacht of probleem; per geval wordt bekeken of er een directe of geplande actie volgt.
- Planmatig onderhoud: cyclus o.b.v. IBOR ter voorkoming van defecten, bijv. op basis van een onderhoudsplan.
- Groot onderhoud: werkplannen, vervanging of reconstructie.

Het planmatig onderhoud is vastgelegd in het Groenbeheerplan Park Bredius 2010-2020 van de gemeente Woerden. Hierin is opgenomen een reservering financiële middelen, jaarlijks, van totaal € 56.000,- (prijspeil 2011). Voorsnog wordt voor het planmatig onderhoud van dit bedrag uitgegaan.

Op dit moment (januari 2014) zijn echter de exacte taken en bijbehorende kosten van alle onderdelen van het beheer en onderhoud niet bekend. In 2014 wordt dit nader onderzocht en uitgewerkt welke taken worden overgedragen en met welk beheer- en onderhoudsbudget.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor:

- Reconstructie van wandelpaden. Op basis van een reconstructieplan en in overleg tussen Burgerinitiatief en de Gemeente kunnen de voorstellen van het Burgerinitiatief (beter onderscheid wandelpaden-fietspaden, gedeeltelijk versmallen wandelpaden) worden meegenomen bij het onderhoud van de betreffende paden door de Gemeente.
- De aanleg van het pad van Van Kempensingel richting Oostdam_(tot de aansluiting ter hoogte van Babylon)
- Beheer en onderhoud van paden, watergangen (incl. baggeren), waterbeheer, beschoeiingen, bruggen, dammen en lichtmasten.

Omgevingsanalyse & advies ambtelijke disciplines

Het Burgerinitiatief heeft een uitgebreide omgevingsanalyse uitgevoerd. De voorgestelde ontwikkelingsvisie is getoetst en is over het algemeen zeer positief beoordeeld door de ambtelijke disciplines_(zie projectplan Park Bredius, een paradijs in de stad).

Organisatie

Het Burgerinitiatief richt een stichting op, die de benodigde overeenkomsten met de gemeente kan aangaan en de plannen kan uitvoeren, incl. het aanvragen van de benodigde subsidies voor stichtingen en particulieren.

De stichting kenmerkt zich door brede draagkracht en slagvaardig bestuur (zie projectplan Park Bredius, een paradijs in de stad).

Voor de uitvoering van de plannen legt de Stichting jaarlijks vooraf een (meerjaren) plan incl. begroting voor aan de Gemeente. De Stichting legt jaarlijks verantwoording af met een jaarverslag en een jaarrekening.

Plannen 2014

In 2014 zal de organisatie vorm krijgen die nodig is voor de overdracht van Beheer en Onderhoud. Tevens zullen de eerste stappen worden gezet van het Ontwikkelingsplan. Dit heeft tot doel de burgers van Woerden te laten zien dat er wat gebeurt en zo de betrokkenheid van burgers te verstevigen en uit te breiden.

Opzetten organisatie

Januari 2014: 0-meting t.b.v. achterstallig onderhoud

Maart 2014: Stichting opgericht

    Taken en kosten Beheer en Onderhoud in beeld gebracht

Juli 2014: Overeenkomst Beheer, Onderhoud en Ontwikkeling gereed

Per 01-01-2015: Overdracht Beheer en Onderhoud

Gehele jaar: Goed overleg en samenwerking tussen Gemeente en Burgerinitiatief/Stichting

Beheer en onderhoud

- Voortzetting huidige samenwerking gemeente en organisaties/vrijwilligers
- Maandelijks overleg over het onderhoud en de activiteiten die er in het park zijn

Uitvoeren Ontwikkelingsplan

- Starten aanvragen subsidies, o.a. voor de moestuin (Burgerinitiatief en Gemeente)
- Activiteiten organiseren voor fondsenwerving (Burgerinitiatief)
- Communicatiemiddelen opzetten (Burgerinitiatief)
- Realiseren van enkele zichtbare projecten, bijv. plaatsen van extra (picknick)banken, spelaanleidingen, opknappen arboretum, aanleggen natuurspeelplek (1^e fase), onderzoeken van de mogelijkheid om koffie/thee te schenken in het Brediuspark op een aantal dagdelen in de week door mensen van Abrona of andere mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (Burgerinitiatief)
- Goed overleg en samenwerking tussen Gemeente en Burgerinitiatief/Stichting

Planningsoverzicht

2013   2014   2015
Mei   juli   sept   nov   jan   mrt   mei   juli   sept   nov   jan   mrt   mei   juli   sept ----->

Projectplan Park Bredius,
incl. intentie-overeenkomst

Realiseren Oprichten Stichting

Project
Overeenkomst
Ontwikkeling

Uitvoeren Voorlopig
Ontwikkelingsplan   Uitvoeren Ontwikkelingsplan   ----->

Project
Overeenkomst
Duurzaam
Beheer

Uitvoeren Voorlopig Duurzaam
Beheerplan   Uitvoeren Duurzaam Beheerplan   ----->